

BELEIDSNOTITIE VERDERE VERRUIMING ZONNEPANELENBELEID MET DAKVLAKKENKAART 2024

Toelichting voor het plaatsen van zonnepanelen op daken van monumenten en panden binnen het rijksbeschermd stadsgezicht van Doesburg adhv de dakvlakkenkaart.

Gemeente Doesburg heeft in 2020 haar beleid verruimd voor van het plaatsen van zonnepanelen op daken van panden in het rijksbeschermd stadsgezicht. De nadruk van dit beleid ligt op maatwerk bij de beoordeling, waarbij aan de hand van voorbeelden de verruimende mogelijkheden inzichtelijk worden gemaakt.

Het beleidsstuk is inmiddels twee jaar in werking en geëvalueerd. Gekoppeld hieraan is op verzoek van de gemeente onderzocht of het beleid nog verder kan worden verruimd. Reden hiervoor is de toenemende prioriteit voor klimaat, energietransitie en duurzaamheid. Niet alleen ingegeven door milieuoverwegingen, maar ook vanwege de recente energiecrisis en diens gevolge de noodzaak het gasverbruik terug te brengen.

Het verzoek om verdergaande verruimende mogelijkheden brengt daarnaast de wens met zich mee om (in tegenstelling tot het oude beleid) uit te gaan van een onderscheid in beleid tussen panden, straten en/of gebieden. Om een dergelijke differentiatie in het beleid voldoende inzichtelijk te maken is een dakvlakkenkaart opgesteld. Met de dakvlakkenkaart wil de gemeente transparant en duidelijk beleid bieden en zo haar inwoners beter inzicht geven in de specifieke kansen en mogelijkheden voor het plaatsen van zonnepanelen op de daken in het beschermd stadsgezicht.

De dakvlakkenkaart zal worden gehanteerd bij (advisering over) vergunningaanvragen voor het plaatsen van zonnepanelen. Met de dakvlakkenkaart is preciezer aangegeven wat de mogelijkheden zijn voor het plaatsen van zonnepanelen per pand, omdat een onderscheid is gemaakt per dakvlak. De methodiek achter het opstellen van de kaart is zo eenvoudig mogelijk gehouden door slechts twee kleuren te onderscheiden:

- Groen** - Zonnepanelen plaatsen is mogelijk, mits wordt voldaan aan de voorwaarden
- Paars** - Zonnepanelen plaatsen is niet mogelijk.

De dakvlakkenkaart biedt zodoende duidelijkheid vooraf en poogt daarmee gebruiksvriendelijker te zijn voor pandeigenaren dan het oude beleid.

De dakvlakkenkaart laat ook zien dat in de dichtbebouwde binnenstad van Doesburg veel mogelijk is; voor een relatief klein percentage van de dakvlakken is het advies om geen zonnepanelen te plaatsen. Het gaat hierbij om goed zichtbare (delen van) dakvlakken langs de, in cultuurhistorisch opzicht, mooiste straat- en pleinwanden van Doesburg. Met goed zichtbaar wordt bedoeld; zichtbaar vanaf openbaar toegankelijk gebied. Goed zichtbaar vanaf openbaar toegankelijk gebied zijn met name voordakvlakken (dakvlakken evenwijdig aan de weg) en zijdakvlakken op hoeklocaties. Ook voor daken van (rijks)monumentale gebouwen die een belangrijke rol spelen in het beschermd stadsgezicht van Doesburg is het advies om geen zonnepanelen te plaatsen. Het gaat hierbij om daken van gebouwen die boven de gemiddelde bouwmassa uitsteken en van gebouwen die gelegen zijn in (in stedenbouwkundig opzicht) belangrijke zichtlijnen.

Overige zijdakvlakken zijn, behalve op hoeklocaties, vaak geschikt voor het plaatsen van zonnepanelen, omdat veel panden aan weerszijde zijn ingesloten door panden met een vergelijkbare hoogte. Wel wordt geadviseerd om bij zadelkappen de eerste meter van het dak (vanaf de voorgevelrooilijn) vrij te houden en bij schildkappen zonnepanelen pas te plaatsen daar waar de nok begint om zodoende het zicht op zonnepanelen vanaf de weg beperkt te houden. Dit is ook als zodanig verwerkt op de dakvlakkenkaart; bij zadelkappen ligt de scheidingslijn tussen paars en groen overwegend op één meter achter de voorgevel en bij schildkappen daar waar de nok begint. Indien een zadelkap wordt ingesloten door schildkappen en daardoor beter zichtbaar is, dan wordt de scheidingslijn tussen paars naar groen gelijk aan de naastgelegen schildkappen.

Voor daken van panden die niet zijn ingesloten door panden met een vergelijkbare hoogte kan het plaatsingsadvies verschillen per pand. Het plaatsingsadvies hangt dan af van de zichtbaarheid en betekenis van het betreffende dakvlak voor het aanzicht van de straat- of pleinwand en/of de monumentale waarde van het pand.

Nota bene: Het nieuwe beleid voorziet in de mogelijkheid om gemotiveerd af te wijken, bijvoorbeeld voor situaties welke zijn gewijzigd na een ontwikkeling (nieuwbouw) of naar aanleiding van gewijzigde inzichten, technische ontwikkelingen en innovatieve ideeën en oplossingen.

Deze beleidsnotitie is een nadere uitwerking voor het gedeelte van de binnenstad dat is aangewezen als beschermd stadsgezicht en/of monumenten en vervangt voor dit deel het beleid voor 'zonnepanelen en – collectoren in de binnenstad' zoals opgenomen in Deel C, hoofdstuk 6 Duurzaam Bouwen van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit Doesburg 2017.

GROEN ZONNEPANELEN PLAATSEN IS MOGELIJK, MITS.

Dit zijn de voorwaarden:

- Indien zonnepanelen zichtbaar zijn vanaf openbaar toegankelijk gebied, dan is het legpatroon rustig doordat per dakvlak één soort zonnepanelen in dezelfde richting wordt geplaatst en is geclusterd tot één rechthoekig vlak of strook. Zonnepanelen worden *indien zichtbaar* dus niet trapsgewijs geplaatst of gerangschikt rondom een dakraam, dakkapel of dakdoorvoer.
- De zonnepanelen zijn volledig in één kleur en gematteerd uitgevoerd (weinig tot geen reflectie) en hebben geen rasterpatroon, lichte randen of lichte accenten.
- Houd zonnepanelen vrij van de noklijn. Richtlijn: minimaal 1 pan onder de nokpan plaatsen.
- Houd zonnepanelen vrij van de goot. Richtlijn: minimaal 1 pan boven de goot plaatsen.
- Panelen worden geplaatst onder dezelfde hellingshoek als het dakvlak (dit geldt niet voor platte daken);
- Zonnepanelen op platte daken zijn toegestaan, mits:
 - o de zonnepanelen en de bijbehorende constructie niet of nauwelijks zichtbaar zijn vanaf openbaar toegankelijk gebied;
 - o de afstand tot de dakrand minimaal dezelfde afstand is als de hoogte van de panelen en bijbehorende constructie.

Heeft het pand de status van een rijks- of gemeentelijk monument dan geldt aanvullend:

- Indien zonnepanelen zichtbaar zijn vanaf openbaar toegankelijk gebied, dan is het uitgangspunt om de kleur van de zonnepanelen af te stemmen op de kleur van het dakvlak.
- De zonnepanelen worden zodanig gemonteerd dat geen onomkeerbare schade aan historisch materiaal ontstaat. De aanwezigheid van zonnepanelen in de levenscyclus van monumenten en beschermde gezichten is namelijk van tijdelijke aard. Als ingrepen omkeerbaar zijn, worden de oorspronkelijke waarden weer zichtbaar als de panelen te zijner tijd worden verwijderd.
- Uit cultuurhistorisch oogpunt waardevolle materialen en detailleringen blijven behouden. (uitgaande van het gegeven dat zonnepanelen op termijn worden verwijderd, weegt behoud van historisch materiaal zwaarder dan de esthetiek)
- Op daken met een bijzondere vorm of afwerking is het plaatsen van zonnepanelen in principe ongewenst. Dit betreft bijvoorbeeld ronde, spitse of veelhoekige daken, daken met een bijzonder decoratief patroon of daken van bijzondere materialen, zoals zeldzame dakpannen, leien daken, de meeste daken van riet, koper, zink of lood.

PAARS ZONNEPANELEN PLAATSEN IS NIET MOGELIJK.

STAPPENPLAN VOOR ZONNEPANELEN IN HET RIJKSBESCHERMDE GEZICHT DOESBURG

1. Ga na of uw pand ligt binnen het beschermde gezicht van Doesburg, want een vergunning voor zonnepanelen op daken is alleen vereist bij monumenten en panden in rijksbeschermde stadsgezichten.
2. Bepaal aan de hand van de dakvlakkenkaart of uw pand groene dakvlakken heeft; dit betekent dat u onder voorwaarden zonnepanelen kunt plaatsen. Zie de voorwaarden voor plaatsing op pagina 2
3. Maak duidelijk waar en hoe de zonnepanelen worden geplaatst. Dit kan met een tekening van een legplan en/of foto van het dakvlak met maatvoering. Maak ook duidelijk hoe de zonnepanelen eruit zien door documentatie toe te voegen van het type en de kleur. Vaak kan de leverancier van de zonnepanelen een vrijblijvend legplan aanleveren.
4. Maak met enkele foto's (op ooghoogte) duidelijk of en in hoeverre de zonnepanelen zichtbaar zijn vanaf openbaar toegankelijk gebied.
5. Bij plaatsing van zonnepanelen op een plat dak zijn aanvullende gegevens nodig over de hellingshoek waaronder de zonnepanelen gelegd worden ten opzichte van het platte dak. Deze gegevens zijn nodig om te kunnen bepalen of de zonnepanelen boven de dakrand uitsteken. Over het algemeen volstaat het om deze gegevens schriftelijk aan te leveren.
6. Woont u in een monument, dan is uw pand op de dakvlakkenkaart rood of blauw omkaderd en gelden aanvullende regels. Zie de voorwaarden voor (rijks)monumenten op pagina 2
Ook wordt bij een monument gevraagd om aan te geven hoe leidingen e.d. worden doorgevoerd en hoe de brand- en constructieveiligheid wordt gewaarborgd. Bij uitzondering blijft bij monumenten de mogelijkheid bestaan dat extra gegevens nodig zijn om de aanvraag te kunnen beoordelen in relatie tot de monumentale waarden van het pand.
7. Alvorens een omgevingsvergunning aan te vragen wordt geadviseerd om eerst een conceptverzoek in te dienen op de landelijke voorziening www.omgevingswet.overheid.nl
Voor vragen hierover kan contact worden opgenomen met ODRA via www.odregioarnhem.nl/contact/
8. Het plan wordt ter beoordeling voorgelegd aan de Adviescommissie Omgevingskwaliteit Doesburg. Bij een positieve beoordeling kan een aanvraag omgevingsvergunning worden ingediend en verleend.